

La societat, al servei de l'economia?

*Cinefòrum. Curs 2011-12
Cinema per a estudiants*

2. Orígens de la crisi actual

Organitza

PATROCINADORS

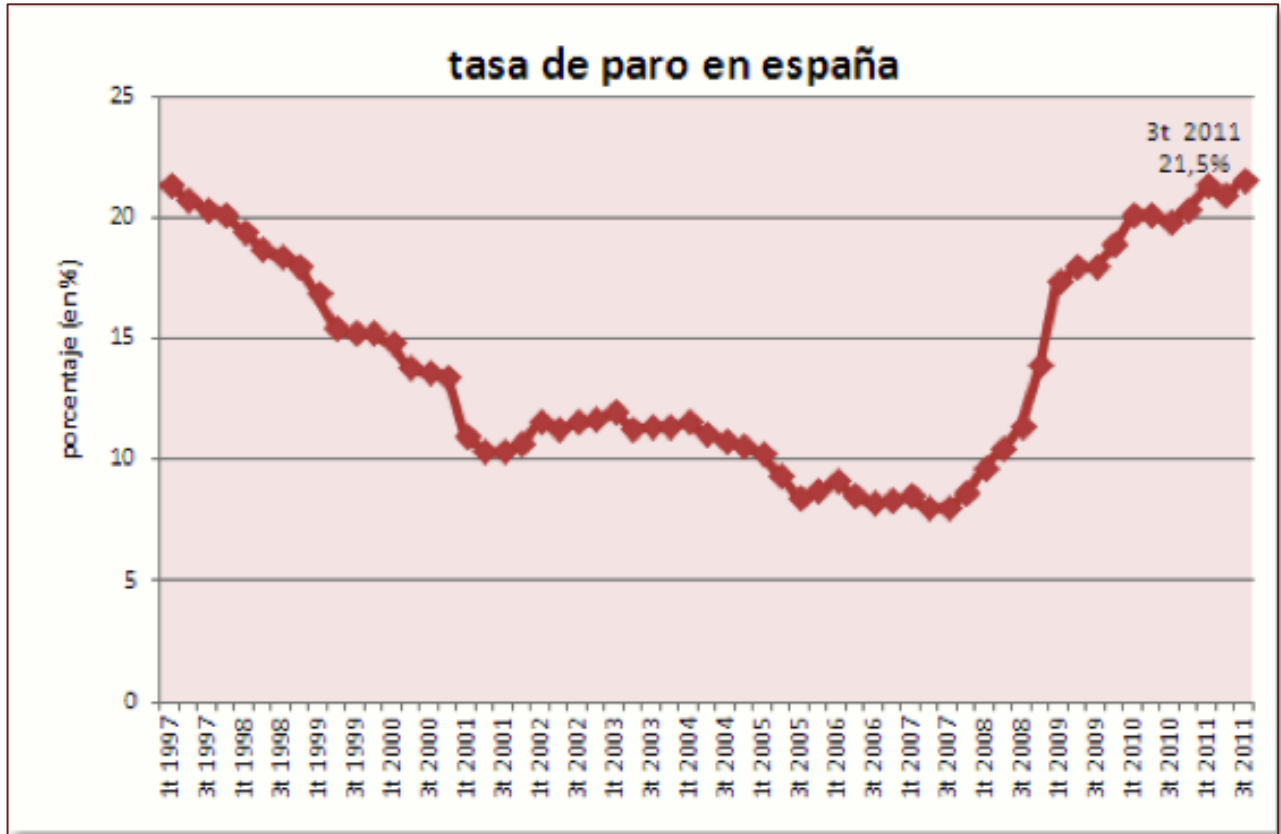

**AJUNTAMENT
VILAFRANCA
DEL Penedès**

**Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis

ORÍGENS DE LA CRISI ACTUAL

Font: **Goeconomía**. El blog de Eduardo Olier

(per a més informació sobre la situació econòmica espanyola, cliqueu sobre el gràfic)

Llegeix el següent text i mira el vídeo *Orígens de la crisi actual*. Després contesta aquestes preguntes:

- Quina responsabilitat tenen els bancs d'Estats Units en els orígens de la crisi?
- Per què els bancs han deixat de donar crèdits a empreses i particulars?
- Què han fet els governs per intentar frenar la caiguda de l'activitat econòmica?
- Per què, segons el text s'estan produint retallades en la despesa social i en els salaris?
- Pots explicar que volen dir els autors quan parlen del sistema econòmic actual com d'un "gran casino financer".

LA GRAN RECESSIÓ

A hores d'ara gairebé tothom sap que la causa més immediata de tot això (la crisi actual) va ser que bancs nord americans van difondre per tot el sistema financer internacional, com una inversió molt atractiva i rendible, milers de productes financers derivats de contractes hipotecaris que, quan l'economia es va començar a venir a baix, van resultar ser en realitat simple escombraria financera que va provocar la fallida dels bancs i dels inversors que els havien adquirit.

Quan això va passar, els bancs van deixar de concedir crèdits i de seguida les empreses i els consumidors que depenen d'aquest finançament no van poder seguir produint o comprant, el que va provocar una gran caiguda de l'activitat econòmica i l'augment de l'atur, la qual cosa va arribar a ser qualificat com la Gran Recessió.

Els governs van injectar llavors milers de milions per salvar els bancs creient que així s'aconseguiria que tornessin a donar crèdit i van portar a terme plans de despesa multimilionaris per evitar que no caigués més l'ocupació i que no es seguissin tancant empreses.

Però bé perquè fos insuficient, bé perquè els bancs van utilitzar els diners per a una altra cosa ... la veritat és que l'únic que es va aconseguir amb això va ser alleujar o frenar una mica la paràlisi econòmica que s'havia provocat però no resoldre completament la situació.

El resultat va ser que en disminuir l'activitat va caure la recaptació d'ingressos i que la despesa dels governs es va multiplicar, així que els dèficits es van disparar i el deute va pujar de forma accelerada. Els bancs que havien provocat la crisi van aprofitar la necessitat de finançament dels governs i llavors sí que els van prestar grans quantitats, encara que a costa d'imposar condicions draconianes a través de reformes molt profundes basades, sobretot, a retallar la despesa social i els salaris perquè la major part possible dels recursos es dirigís a retribuir-los a ells. I amb menys despesa, és a dir, amb menys capacitat de compra, les empreses es van tornar a ressentir i la seva activitat de nou es va enfonsar, el que va empitjorar l'ocupació i va portar a economies com les de Grècia, Irlanda o Portugal en una situació molt pitjor ...

LES CAUSES PROFUNDES DE LA CRISI

... Com va poder gestar-se una estafa financera tan gegantina? Com es va permetre que un volum tan impressionant de recursos es destinés a l'especulació mentre que l'economia productiva no en tenia? Com va poder arribar a fer fallida una part important del sistema bancari internacional sense que cap autoritat fes res per evitar-ho? Com van poder enganyar els bancs a milions d'inversors sense que els bancs centrals, que coneixen fil per randa tot el que fan i el que passa al seu interior, fessin res per evitar-ho? Com es va deixar sense finançament a milers d'empreses que creen ocupació mentre que es van concedir milers i milions d'euros per salvar els bancs? Com es va poder deixar que els Estats sencers, milions de persones quedessin desarmats davant la fúria especuladora dels mercats i endeutats fins al coll mentre que els financers feien negoci amb aquest deute? Aquestes, i algunes

més d'aquest estil, són les preguntes a les quals cal respondre si de debò es vol fer front a la crisi econòmica

... La crisi que estem vivint és, per tant, una conseqüència inevitable d'aquest procés de conversió de l'economia capitalista en un gran casino financer que converteixen la inversió en paper i en capital purament fictici (si és que a això se li pot considerar inversió) en l'ús més rendible del capital. Els bancs i els grans fons d'inversió s'han convertit en una maquinària de creació constant de deute a través de la *titulització* i dels sofisticats procediments de *l'enginyeria financera* que duen a terme per trobar contínuament noves fonts de benefici. Però tot això ho duen a terme al marge de l'activitat productiva, de manera que aquesta perd força constantment i acaba exhausta davant la falta de capital o de demanda real suficient ...

Textos traduïts al català (les cursives són nostres) de:

Hay alternativas. Propuestas para crear empleo y bienestar social en España.

Vicenç Navarro, Juan Torres López y Alberto Garzón Espinosa. Ediciones Sequitur, Madrid 2011